

Fig. 1. Skørringe. Ydre, set fra sydøst.

Aa, RI. 1950

SKØRRINGE KIRKE

FUGLSE HERRED

Kirken var fra før reformationen¹ og indtil 1918 anneks til Tirsted. Om dens ejerforhold i middelalderen vides kun, at bispstolen havde kaldsretten². Efter reformationen tilhørte kirken kronen, indtil den 1687 blev overdraget baron Jens Juel til Juellinge³, der ligeledes var ejer af hovedgården Tostrup i sognet; kirken forblev under denne gård, også efter at Tostrup 1729 var blevet hovedsædet i det da stiftede grevskab Christianssæde⁴. Kirken overgik til selveje 1. juli 1910.

Kirken ligger omkranset af store kastanietræer på fladt terræn midt i den lille by. Kirkegården er udvidet mod nord og omgives af træstakit og hæk. Denne ordning synes at være gammel; 1586 klages der over, at den »volder ufred med svin og kvæg«⁵. 1596 lovede almuen at sætte et egeplankeværk om kirkegården fra tårnet til præstegården⁶. Mod vest er en kørelåge og mod øst en lille låge.

Kirken består af romansk kor og skib samt vestforlængelse fra nyere tid med en tagrytter over gavlen, alt nu stærkt overkalket. Desuden har der været et $\ddagger$ våbenhus fra middelalderen, der 1586 omtales som brøstfældigt⁵. Det i 1596 nævnte tårn må antagelig forstås som en $\ddagger$ klokkestabel.

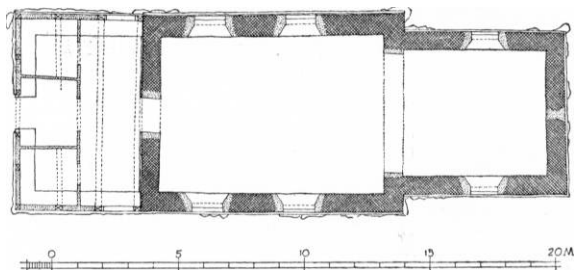

Fig. 2. Skørringe. Plan. 1:300. Målt af Elna Møller 1948.

Den romanske kirke er bygget af munkesten. Murfoden er nymuret, men derover ses på sydsiden et gammelt sokkelfremspring, der vistnok er afrundet, og på nordsiden små fremspring, hvis form ikke kan afgøres med sikkerhed. På skibets gamle vestgavl er soklen bevaret, bestående af en rektant forneden og tre skifter derover en skråkant. Korets sokkel er helt fornyet. Under hele kirken ses kampestenssyld.

Korets østgavl har et lille, tilmuret, romansk vindue, men synes ellers at være glat; gavltrekanten, der er uden kamme, er nymuret. Korets sydside viser af gamle detaljer kun et stykke savskifte på hver side af det nyere vindue. Ingen gesims, over en synlig murlægte står en skrå sugfjæl. Korets nordside er som sydsiden, men mangler savskiftet.

Skibets østgavl er helt glat og synes ikke at have haft sokkel; gavltrekanten og vistnok hele skibets murkrone er ommuret i små sten. Skibet har sugfjæl som koret, men ingen gamle detaljer. Vestgavlen, der er nedbrudt til pulpitur-gulvets højde, har vist nok, ligesom kirkens andre ydermure, været kalket i temmelig gammel tid. Heller ikke i det indre ses romanske detaljer; korbuen er udvidet i nyere tid.

Ændringer og tilføjelser. Vestforlængelsen er, antagelig i 1700'rne⁷, bygget på en kampestenssyld af samme tykkelse som skibets mure, der nu indvendig står som en bänk. Det kan ikke afgøres, om den engang har dannet fod for en muret bygningsdel, der er afløst af den nuværende konstruktion af egebindingsværk, hvis tømmerstykker er indtil 25 cm tykke, og som har skråstivere ved hjørnerne og indvendige kopbånd under bjælkerne, der er af fyr. Vestforlængelsen har samme bredde som skibet, hvis sugfjæl og tagflader ubrudt går igennem til den nye gavl. Kirkens indgang er nu gennem en rektantet dør midt i gavlen med en udvendig rundet indfatning pudset i mørtel. Dørstedet giver ved pudsede bræddeskillerum indtryk af, at gavlmuren er ca. 87 cm tyk. Fra forhallen i understokværket er hugget en rektantet døråbning ind til kirken. Over forhallen har vestforlængelsen pulpiturer i to stokværk, der indgår i kirkerummet. Den terningformede tagrytter har glamlemme

Fig. 3. Skørringe. Indre, set mod vest.

G. K. K. 1950

til tre sider, skrå sugfjæl og over pyramidetaget en fløjstang. Den er opsat 1878 som erstatning for en trækugle (syn).

Kirken står nu med rundbuede trævinduer af empireform i langmurene og har i vestgavlen firkantede vinduer til begge pulpiturer. Den er hængt med vingeteg. Indvendig har den i hele sin længde pudsede vægge og bræddetøndehvælv. Gulvet består i koret af gule og sorte fliser, i skibet og vestforlængelsen af gule mursten.

INVENTAR

Alterbordet består af et træpanel.

†*Alterklæde*, syet af statsminister, grev Chr. Ditlev Fr. Reventlows ordensdragt⁸.

Som *altertavle* tjener et gipsrelief af Thorvaldsen: Peter helbreder den lamme, i en profileret træramme og indsat i korets østvæg; rammen omgives af fire små, cirkelrunde gipsrelieffer af evangelisterne og deres tegn.

†*Altertavle*. 1586 behøvede kirken »en liden altertavle«⁵. O. 1848 kaldes altertavlen »vel malet, ligesom i Vesterborg« (s. 624), med et maleri af Rembrandts skole⁹.

Fig. 4. Skjørringe. Døbefont (s. 823).

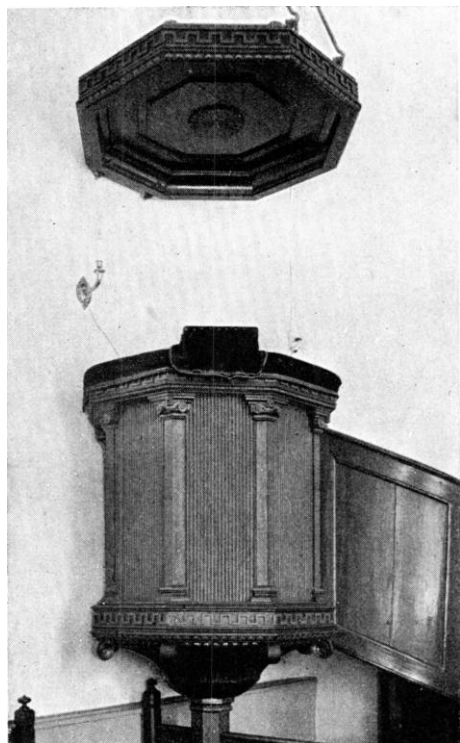
E. M. 1939

Altersølv. Kalk med Københavns bymærke 1779, 23 cm høj. Rund fod med fodplade, hulkehl over en kraftig vulst og balusteragtigt led ved overgangen til skaftet; lille, midtdelt knop, trinde, indknebne skaftled og let udadsvejfet bæger. På foden graveret med store skønskriftbogstaver: »Skjørringe Kirke 1779«; mestermærke for Thomas Andreas Westrup 1779 (Bøje s. 81) og indprikket: »Wog 48 Lod 1 qvt.« *Disk*, muligvis fra renaissancetiden, med firpasformet bund, graverede blade i buehjørnerne og cirkelkors på randen. *Oblat-æske* med Københavns bymærke 1758, cylindrisk, med graveret, kronet R (Reventlow) på låget; utydeligt mestermærke, I (?) S.

Alterstager, skænket 1655 og næppe meget ældre, 36 cm høje, af messingblik, med ens profileret fod- og lyseskål, profileret midtring om det slanke skaft, hvis nederste del er ottekantet, mens den øverste er cylindrisk; svær lysetorn. På foden graverede versaler: »Karren Clavsdater 1655« og »Niels Simonsen Anno 1655«.

*Røgelsekar, gotisk, af malm. Bevaret er kun låget, der er stærkt gennembrudt og kronet af et kors; forneden findes tre øskener. Fundet ved Skjørringe skole, nu i stiftsmuseet i Maribo.

Døbefont (fig. 4), romansk, af granit, af een sten. Kummen er smykket med en arkadefrise, hvis buer udfyldes af kors, liljer og en gående løve, alt i lavt relief; en kraftig tovstav danner overgang til det lave, cylindriske

G. K. K. 1950

Fig. 5. Skørtinge. Prædikestol (s. 824).

rende til stolens og en stor roset på undersiden. Egetræsmalet, med gulbrun lasur på enkelte profiler. I skibets nordøsthjørne.

Stolestader, præste- og degnestol er nyere.

Pulpiturer (se fig. 3). 1) 1580'erne, i ung-renæssance og beslægtet med de seksdelte altertavler fra denne tid. Forsiden har 19 slanke, korinthiske småsøjler med akantusbladskeder over et fyldingsdelt postament; gesimsen er profileret, med indridsede småblade og tværriller. Søjlerne er mørkegrønne med guld, det øvrige egetræsmalet. I kirkens vestende.

2) Rimeligvis fra 1800'rne, med rækværk af runde tremmer over et postament med fyldinger. Hvidmalet. I kirkens vestende, over nr. 1.

Orgel fra 1847 (syn).

Pengeblok, o. 1850, jernbunden, 76 cm høj. 1850 krævedes den gamle uformelige †blok fornyet (syn).

Klokke. Begyndelsen af 1400'rne, med minuskelindskrift: »Ave Maria gracia ave beneigne(!) Iesus« (»hil dig Maria du benåede, hil dig velsignede Jesus«). Hankene har tovstave. Tvm. 78 cm. (Uldall s. 152). Klokken skal være hidført fra Vejleby¹⁰ (s. 832).

skaft, på hvis sider der sidder to menneskehoveder. Tvm. 80 cm. Fonten, der har rester af grå maling, står i korbuens sydside. (Mackeprang: Døbefonte, s. 122).

Dåbsfad af sydtysk arbejde, o. 1575; i bunden ses syndefaldet i drevet arbejde omgivet af en minuskelbort. Tvm. 50 cm.

Dåbskande af tin fra 1800'rne, af slank form.

Prædikestol (fig. 5) i empire, o. 1800. Stolens fem fag har slanke, riflede fyldinger, og på hjørnerne står glatte, vinkelbøjede pilastre med volutkapitæler. Gennemløbende postament og frise, hver med en à-la-grecque-bort, karnisformet, riflet underbaldakin med volutter på hjørnerne og ottekantet bærestolpe. Buet opgangspanel med fyldinger. Samtidig, ottekantet himmel med karnisformet, riflet baldakin kronet af en pinjekogle, gennemløbende frise sva-

†*Klokker*. 1528 havde kirken to klokker, hvoraf den største, som vejede tre og et halvt skippund, seks lispund (608 kg), afleveredes ved klokkeskatten dette år.

KILDER OG HENVISNINGER

Syn over Laalands østre provsti 1845, over Fuglse herred 1855—61 (LA), 1861—80 (Nykøbing bispegård). — Udskrift af Pederstrup godsarkiv (NM arkiv). — Karen Brahes manuskript nr. 280 (Vogelsangs fortegnelse), s. 119.^f (LA. Odense). — Adskillige Documenter og Skrifter, samlede af Povl Roggert (Thott 730, 2°, kgl. Bibl.). — Museumsindberetninger af J. Magnus-Petersen og C. Engelhardt 1878, C. A. Jensen 1919, Gertrud Købke Knudsen 1950 og Aa. Roussell 1950.

J. Magnus-Petersen: Notesbog 1878. S. 7 og 18 (NM).

¹ Ældste danske Archivregistraturer V, 846. ² Suhms Saml. 2, II, 1, sml. Trojel: Gamle Efterretninger om Fuglse Herred. 1811. II, 12, hvor det efter præsteindberetningen 1707 hedder, at bispens patronatsret kunne bevises af gamle dokumenter. ³ Kronens Skøder II, 629. ⁴ Efterretninger om Ejerne af Kirker og Kirketiender 1726—97 (RA). Bobé, Graae og West: Danske Len, s. 193 ff. ⁵ Karen Brahes ms. ⁶ Thott, s. 319^f. ⁷ Larsen I, 233 antyder, at C. D. Beventlow var bygherre, og Friis I, 555 oplyser, at bindingsværkstårnet er opført i mands minde, men efter de hos Bhode I, 645 angivne mål har bindingsværksbygningen eksisteret 1776. ⁸ Friis, s. 555. ⁹ Udskrift af arkivet på Pederstrup. ¹⁰ Trap IV, 161.

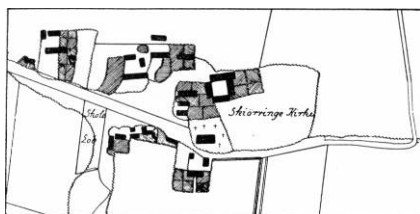

Fig. 6. Skørninge. Uden årstal.